

Stockholm 6 november 2019

## **Synpunkter på förslag till nya föreskrifter om hållande av hundar och katter – begränsad remiss om separation av valpar och kattungar (5.2.17-7727/17)**

Djurskyddet Sverige tackar för möjligheten att få kommentera förslaget. Vi ser positivt på att Jordbruksverket valde att delvis lyssna på remissinstansernas åsikter och återinföra en nedre gräns för separationsålder. Dock ser vi fortfarande stora problem med andra delar av de föreslagna formuleringarna.

### **Sammanfattning**

I sin helhet *tillstyrker vi förslaget delvis*.

Gällande den föreslagna 6 kap. 7 § angående avvänjning av hundvalpar så *tillstyrker vi mening ett, två och fyra*: ”Hundvalpar får inte skiljas från modern, eller en likvärdig tik som ersättare för henne, annat än tillfälligt så länge de behöver hennes mjölk och omvårdnad. Valparna ska hållas på detta sätt tills de har uppnått åtta veckors ålder. /.../ Hundvalpar ska under tiden tillsammans med modern eller hennes ersättare hållas i en trygg och lugn miljö. *Vi avstyrker tredje meningen*: ”Avvikelse från den angivna tiden är godtagbart om valparna helt har övergått till fast föda och valparnas hälsa och välfärd i övrigt är god”. Gällande det allmänna rådet till 6 kap. 7 § så *tillstyrker vi delvis punkt 1 och tillstyrker punkt 2 och 3*.

Gällande den föreslagna 6 kap. 9 § angående avvänjning av kattungar så *tillstyrker vi mening ett, två och fyra*: ”Kattungar får inte skiljas från modern, eller en likvärdig katthona som ersättare för henne, annat än tillfälligt så länge de behöver hennes mjölk och omvårdnad. Kattungarna ska hållas på detta sätt tills de har uppnått 12 veckors ålder. /.../ Kattungar ska under tiden tillsammans med modern eller hennes ersättare hållas i en trygg och lugn miljö. *Vi avstyrker tredje meningen*: ”Avvikelse från den angivna tiden är godtagbart om kattungarna helt har övergått till fast föda och deras hälsa och välfärd i övrigt är god”. Gällande det allmänna rådet till 6 kap. 9 § så *tillstyrker vi delvis punkt 1 och tillstyrker punkt 2 och 3*.

Vi föreslår att:

- Andra meningen i 6 kap. 7 § ändras till: Valparna ska hållas på detta sätt tills de har uppnått **minst** åtta veckors ålder. Detta för att tydliggöra att valparna får hållas på detta sätt längre än så om detta är lämpligt.
- Tredje meningen i 6 kap. 7 § angående möjlig avvikelse stryks.
- Andra meningen i 6 kap. 9 § ändras till: Kattungarna ska hållas på detta sätt tills de har uppnått **minst** 12 veckors ålder. Detta för att tydliggöra att valparna får hållas på detta sätt längre än så om detta är lämpligt.
- Tredje meningen i 6 kap. 7 § angående möjlig avvikelse stryks.
- Om Jordbruksverket ändå väljer att ha kvar delarna kring tillåtna avvikelser vill vi att avvikelsen definieras tidsmässigt, förslagsvis maximalt 1-2 dagar.

- Punkt ett i de allmänna råden till 6 kap. 7 § samt 6 kap. 9 § ändras så att det är tydligt att inte endast digivningsbeteende är avgörande för lämplig ålder för separationen.

### Generell motivering

Det huvudsakliga problemet med formuleringarna i de två paragraferna är att begreppet ”Avvikelse” inte är definierat. En avvikelse på någon enstaka dag kan troligtvis vara acceptabelt om valpen/kattungen är fysiskt och mentalt redo för det, det kan också eventuellt vara motiverat av vissa praktiska skäl. Ordet avvikelse ger dock inte alls någon indikation hur stor denna avvikelse får vara och kan tolkas som en dag eller ett par veckor. Redan idag finns en stor flexibilitet kring separationsåldern för hundvalpar och kattungar eftersom det är fullt tillåtet att avvänja vid valfri ålder, så länge det är efter 8 respektive 12 veckors ålder. Att lagstiftningen ska bidra till en ökad avvänjning före dessa åldrar är oförståeligt. Vi ser att det finns en stor risk för flera fall där denna formulering kan komma att utnyttjas för att regelbundet separera ungar/valpar och katthona/tik tidigare.

I formuleringen tas heller ingen hänsyn till hundens/kattens framtida välfärd. En separation som är för tidig för individen kan ha allvarliga konsekvenser för dess välfärd som vuxen och det är ingenting som ens en erfaren uppfödare kan avgöra vid tidpunkten för separationen.

Vi saknar också en motivering varför denna flexibilitet neråt i ålder är viktigt. Redan idag lämnas dispens till uppfödare som med godtagbara skäl behöver leverera valpar/kattungar någon dag för tidigt.

### Specifika kommentarer

#### Allmänna råd till 6 kap. 7 §

I den första punkten, som vi tolkar finns som en hjälp för att uppfödaren ska kunna avgöra om valpen kan separeras från sin mamma, tas endast hänsyn till digivningsbeteendet. I vetenskapliga rådets rapport är det tydligt att rådet menar att den beteendemässiga avvänjningen är lika viktig och att en för tidig sådan kan ha en mycket negativ effekt på framtida välfärd hos hunden. I viktiga omvårdnadsbeteenden ingår inte endast digivning utan viktiga beteenden/egenskaper som lek, språkutveckling, uppfostran, hjälp vid utforskandebeteende och gränssättning.

Att uppfylla ”villkoren” i det allmänna rådet är inte särskilt svårt och kan vid många tillfällen göras betydligt tidigare än vid 8 veckor. Ett exempel är tikar som av olika anledningar (ofta medicinska) inte kan ge sina valpar di, men som fortfarande kan umgås med och fostra sina valpar. Om en amma inte kan hittas vid ett sådant tillfälle så flaskmatas ofta valparna, men introduceras till fast föda tidigt. Det vill säga vid en relativt låg ålder, 4-5 veckor, så kan valparna vara helt avvanda rent metaboliskt och heller inte rikta något tiggbeteende mot tikens juver. Erfarna uppfödare vittnar också om att när tikarna av medicinska skäl har behövt sinläggas tidigt, så avtar valparnas tiggbeteende mycket tidigt. Trots detta är tiken, eller hennes ersättare, fortfarande viktig för valparnas välmående och sociala utveckling. Enligt föreslagna formulering kan alltså dessa valpar avvänjas, beroende på hur ordet avvikelse ska tolkas.

Vi ser däremot gärna att denna punkt finns kvar även om möjligheten till avvikelse stryks. Då bör den utvecklas så att även andra viktiga funktioner förutom just digivningsbeteende inkluderas.

## Allmänna råd till 6 kap. 9 §

I den första punkten, som vi tolkar finns som en hjälp för att uppfödaren ska kunna avgöra om valpen kan separeras från sin mamma, tas endast hänsyn till digivningsbeteendet. Detta är ännu mer anmärkningsvärt vad gäller kattungar. Som vetenskapliga rådet tydligt beskriver i sin rapport så avslutas den metaboliska avvänjningen av katter vid ca 8 veckors ålder. Efter detta kommer kattungarna alltså inte visa upp ett tydligt tiggbeteende. Den så viktiga sociala leken upphör vid 12-14 veckors ålder och katter som inte får utveckla denna kommer enligt rådet vara ”dåligt rustade för framtida sociala situationer”. De rapporterar även att avvänjning vid 12 veckors ålder resulterar i kattungar som fungerar bra i sociala situationer och leder till kattungar som fungerar bra som sällskapsdjur som vuxna. Ännu senare avvänjning än 12 veckor ger ännu fler positiva effekter hos den vuxna katten. Vi har svårt att se hur en tidigare separation kan motiveras med att kattungen inte längre diar.

Vi ser däremot gärna att denna punkt finns kvar även om möjligheten till avvikelse stryks. Då bör den utvecklas så att även andra viktiga funktioner förutom just digivningsbeteende inkluderas.

## Kommentarer till konsekvensbeskrivningen

I tredje stycket hänvisas till vetenskapliga rådets rapport där rådet skrivit att det är lämpligt att låta ungarna dia till omkring åtta respektive tolv veckors ålder. Detta har Jordbruksverket tolkat som att det finns möjlighet för en liten flexibilitet. Ingenstans i föreskriftsförslaget beskrivs dock hur liten avvikelsen får vara. Rådet skriver aldrig att de i sin rapport syftar till en flexibilitet neråt i ålder. I sin slutsats skriver istället rådet mycket tydligt att ”Avvänjning bör ske gradvis när ungarna är tillräckligt mogna och **bör inte vara avslutad före 8 respektive 12 veckors ålder**”, vilket inte kan tolkas som att de föreslår en flexibilitet neråt i ålder. De hänvisar också till studier kring valpar som visar att difrekvensen minskar regelbundet från den första levnadsveckan ”fram till åtta-nio veckors ålder då den upphör helt”, och till studier som visar på positiva effekter hos katter som avvänjs efter 12 veckors ålder, vilket snarare tyder på att rådet snarare syftar på en flexibilitet uppåt, men att 8 respektive 12 veckor är en minimiålder för separation.

I fjärde stycket hänvisas till branschorganisationers SKKs och SVERAKs riktlinjer och till Statsrådsberedningens handbok i författningsskrivning, där det står att en myndighet ska överväga behovet av regleringen och beakta om andra lösningar än regelgivning kan finnas som till exempel standard inom en bransch. En tredjedel (33% enligt en Novus-undersökning) av Sveriges hundar är inte registrerade i SKK och omfattas därmed inte kring SKKs riktlinjer. För katterna är andelen katter som är registrerade i SVERAK ännu lägre. Siffrorna är inte helt tydliga, men 2018 fanns enligt samma Novus-undersökning 1 441 000 katter i Sverige och mellan 2003 och 2017 har SVERAK registrerat 356 052 katter. Detta innebär att den absoluta majoriteten av alla katter som föds inte omfattas av SVERAKs riktlinjer. Detta kan därmed inte anses vara en standard inom en bransch.

Vi är glada för ökade kompetenskrav för tillståndspliktiga verksamheter. För uppfödare gäller att de i så fall föder upp tre eller fler kullar per år, vilket innebär tillståndsplikten gäller för långt ifrån alla. Enligt statistik vi har tagit del har vi som exempel uppskattat att det år 2018 registrerades 387 svenskfödda labradorkullar. Dessa föddes hos 277 enskilda uppfödare vilket antyder att majoriteten av dessa inte omfattas av tillståndskravet och därmed inte heller av ett ökat kompetenskrav. Gällande uppfödare av katter är troligtvis de uppfödare som omfattas av tillståndspliktiga verksamheter ännu färre.

Nytt förslag

Vi är glada att Jordbruksverket valde att återinföra tidsintervallet, som beskrivs i första punkten. Detta motiveras dock i andra punkten med att endast djurhållare som har tillräcklig kompetens och möjlighet att bedöma djurens välfärd får göra detta. Tyvärr kommer vi aldrig få veta om uppfödaren har den kompetensen förrän hunden/katten är vuxen eftersom det kan vara först då som eventuella negativa konsekvenser upptäcks. Detta gör att lagstiftningens förebyggande syfte försvagas. Djurägaren förväntas kunna bedöma sin egen kompetens, vilket forskning visar att människor generellt har svårt att göra (den så kallade Duncan-Kruger effekten). Även djurägare överskattar sin egen kompetens, det är tydligt visat för hästägare<sup>1</sup> och även forskning gällande hundägare tyder på att dessa överskattar sin förmåga till förståelse av hundars känslomässiga behov<sup>2</sup> samt att erfarna hundägare inte alltid läser hundars beteende bättre än personer som är mer oerfarna<sup>3</sup>. Att begära att uppfödaren själv ska kunna bedöma sin egen kompetens kring valparnas beteende, nuvarande och framtida välfärd är varken rimligt eller rättssäkert. Vi ser heller inte var i förslaget det tydligt står att det krävs en särskild kompetens för att kunna utnyttja möjligheten till avsteg eller hur stort avsteget från tidsangivelsen får vara.

Förslaget motiveras också med att det bottnar i vetenskaplig grund. Detta är vi inte på något sätt eniga i. Vetenskapliga rådet skriver i sin slutsats att: ”att avvänjningen bör ske gradvis när ungarna är tillräckligt mogna och ”bör inte vara avslutad före 8 respektive 12 veckors ålder”. Utifrån detta har Jordbruksverket valt att införa möjlighet till en avvikelse, som inte är definierad eller begränsad i tid. Detta anser vi inte vara en formulering som kan anses bottna i vetenskaplig grund.

## För Djurskyddet Sverige,

Åsa Hagelstedt  
Generalsekreterare

Emma Brunberg  
Agr. Dr., Sakkunnig

---

<sup>1</sup> Marlin, D., Pal, L., Randle, H., Williams, J. 2018. Do equestrians have insight into their equine-related knowledge (or lack of knowledge)? Konferenspresentation, International Society for Equitation Science, Rom, Italien.

<sup>2</sup> Kerswell, K.J., Bennett, P.J., Butler, K.L., Hemsworth, P.H. 2015. Self-reported comprehension ratings of dog behavior by puppy owners. *Anthrozoös*, 26: 5-11.

<sup>3</sup> Tami, G., Gallagher, A. 2009. Description of the behaviour of domestic dog (*Canis familiaris*) by experienced and inexperienced people. *Applied Animal Behaviour Science* 120, 159-169.